

(Moniales de Bethléem)

Carta de Pentecosta 2018
de l'Abat General OCist

Efatà

Discernir i acompanyar avui la crida de Déu

Estimats Germans i Germanes,

sabeu que el pròxim Sínode dels Bisbes estarà dedicat al tema: «Els joves, la fe i el discerniment vocacional». En la vida del nostre Orde constatem cada vegada més la urgència, també per a nosaltres, d'aprofundir el tema del discerniment i de l'acompanyament de les persones que se senten cridades a la vida cistercenca. Hi ha actualment no poques desercions, fins i tot al cap de deu o vint anys d'estada al monestir, motivades per un discerniment superficial i un acompanyament insuficient. Per això, però també perquè molts de nosaltres tenen relació amb joves que estan a la recerca de llur vocació baptismal, he pensat d'oferir a l'Orde com a Carta de Pentecosta una conferència que se'm va demanar fa poc sobre aquest tema al *Teresianum* de Roma. Crec que podrà servir com a punt de partença per a una meditació personal i comunitària i unir-nos així a la reflexió que fa tota l'Església en la preparació del Sínode dels Bisbes. Però sobretot per ajudar-nos a acollir responsablement les vocacions que el Senyor ens envia o que desitgem ardentment, sense oblidar que la urgència més gran és viure nosaltres mateixos amb més veritat i alegria la vocació que hem rebut.

El 1r de maig passat he pogut participar en la cerimònia de Beatificació del pare Joan Anastasi Brenner, màrtir, que fou novici cistercenc de Zirc, a Hongria. Si bé va haver de deixar la seva Abadia suprimida i esdevingué prevere diocesà, sabem pels pares ancians hongaresos que va fer Professió en secret i que es considerava, de fet, monjo cistercenc. Que la nostra vocació sigui viscuda fins al martiri ens ha de portar a viure-la nosaltres mateixos en el dia a dia —com ens recorda el Papa Francesc en la seva recent Exhortació Apostòlica *Gaudete et Exsultate*— amb un desig humil i ardent de santedat en el do joiós de la vida.

Un disegni etern per a cadascú

El famós episodi de la crida del jove Samuel (1Sa 3,1-21) és una de les millors fonts d'inspiració per comprendre el fenomen de la vocació, el misteri d'un Déu que crida l'home i, al mateix temps, de l'home que se sent cridat per Déu. Com l'afrontem aquest fet? Aquest misteri en nosaltres i en els altres? Com afrontem el misteri de la vocació d'aquells que som cridats a acompanyar, a educar?

Déu té un disseny per a cada ésser humà que ve a aquest món, un disseny etern. La vocació de cada persona neix abans que ella, perquè té un origen etern, té la seva font en el misteri de Déu, i en el misteri de la relació personal de Déu amb cada home que crea. Com Déu ho revela al profeta Jeremies: «Abans de formar-te en les entranyes de la mare, jo et coneixia; abans que sortissis del seu ventre et vaig consagrar profeta destinat a les nacions» (Jr 1,5).

Res no ens hauria de definir millor que allò que en Déu existeix abans que nosaltres, que aquell coneixement de nosaltres que ens precedeix en Déu, ja que és d'aquell pensament, d'aquella paraula eterna, que som volguts, estimats, fets i enviats. Enviats ja en la vida, enviats en l'ésser, en la immensa simfonia de la creació, en el drama de la història, de l'aventura humana, en el drama sublim de la llibertat humana, creada precisament per reconèixer Aquell que la fa, per estimar Aquell que l'estima, per conèixer Aquell que ens coneix abans que nosaltres mateixos.

També el noi Samuel, quan vingué a viure al Temple prop del sacerdot Elí, portava ja en ell una vocació eterna, havia estat concebut i havia nascut marcat per un disseny determinat i establert per Déu. Arriba el dia, però, en el qual la vocació d'una persona aflora de les profunditats del misteri com una deu d'aigua que del cor de la muntanya brolla finalment en un punt determinat i comença a córrer per apagar la set dels homes, per regar la terra àrida, i esdevé primer un rierol, després cabal impetuós, i finalment un riu ample i pausat que serveix a tothom de camí per arribar al mar.

Una novetat en la normalitat de la realitat

Aquella nit tothom dormia: «Una nit, Elí se n'havia anat a dormir a la seva cambra; anava perdent la vista i gairebé no hi veia. La llàntia de Déu encara no s'havia apagat, i Samuel dormia al santuari del Senyor, on hi havia l'arca de Déu» (1Sa 3,2-3).

Tot és en calma, tot calla. De cop i volta, però, irromp la novetat d'una veu que crida Samuel pel seu nom. No ho sembla una novetat, ja que Samuel està avesat a sentir-se cridar. Pensa en la cosa més normal, és Elí qui el crida, com tantes vegades, també de nit, per fer-se assistir a causa de la seva vellesa i de la seva ceguesa. I això tres vegades. Tres vegades la veu de Déu crida el minyó pel seu nom i ell reacciona com davant la cosa més normal del món.

Aquest és ja un aspecte del misteri de la vocació: que la seva excepcionalitat assumeix en la vida la forma de la normalitat més quotidiana. Un aspecte confortador i tremend alhora. Confortador perquè si Déu s'abaixa a parlar-nos com ens parla el qui ens és familiar, no cal fer qui sap què per acollir la seva crida. Tremend perquè correm el risc de no adonar-nos que es tracta de Déu.

També Elí reacciona d'entrada com davant un esdeveniment normal: «No t'he pas cridat. Torna-te'n a dormir» (3,5). La normalitat per a ell és que Samuel hagi somniat, que s'hagi imaginat alguna cosa. Samuel tanmateix no redueix mai la realitat a un somni, i no diu mai, tampoc les vegades següents: «He somniat!», tornant-se'n a dormir. Déu el crida realment, el crida amb una veu real, i és precisament la fidelitat de Samuel a la realitat en la qual Déu es manifesta el que progressivament permetrà a Eli, i després a ell mateix, de reconèixer la veu de Déu en la seva vida.

Em sembla que hi ha en això una primera indicació fonamental en la manera de tractar qualsevol vocació, la pròpia i la dels altres: Déu entra molt rarament en la vida de les persones de manera sobrenatural. S'estima més la via de la natura, de l'experiència humana elemental, el camí de la realitat a la qual tot home s'obre naturalment. És Déu qui pren la natura al seu servei, que en fa signe i instrument del que vol dir-nos. Déu se serveix de la natura per expressar el sobrenatural, tal com en Crist es va servir de la nostra carn per expressar i manifestar la divinitat del Fill. I és seguint i respectant la natura de les coses, l'experiència elemental de les coses, que podem passar del signe a Aquell que es vol manifestar a través d'ell. Una veu que desvetlla Samuel en la nit, només podia ser la d'Elí. Perquè fora d'Elí no hi havia ningú més al Temple amb ell aquella nit. Qui, fora d'ell, el podria cridar? Obeint, en el fons instintivament, el reclam de la realitat, Samuel respon a la crida de Déu, s'endinsa, quasi per aproximació progressiva, vers la resposta justa a la crida.

Aquest aspecte de la comprensió en primer lloc natural de la veu de Déu que ens crida és present en quasi totes les vocacions bíbliques, també en l'Evangeli. Crist se serveix d'aquesta aproximació, d'aquesta manera natural d'apropar-se al cridat, també per cridar els apòstols: «Tira llac endins i caleu les xarxes per pescar» (Lc 5,4), diu a Pere i als seus companys; i és en el moment en què el vel de l'acció natural, quotidiana, humanament elemental, cau per revelar el miracle, l'acció de la presència de Déu, que també la vocació pot fer-se explícita: «D'ara endavant seràs pescador d'homes» (Lc, 5,10).

Jesús cridava Pere a ser pescador d'homes des del principi, des del moment en què li demanava de tirar llac endins i calar les xarxes, tal com el Senyor cridava Samuel des de la primera vegada que el noi es va sentir cridat per Elí. Fins i tot Maria es va sentir cridada a tenir un fill per camins normals –«Com podrà ser això, si jo no conec home?» (Lc 1,34)– fins que l'àngel no li revela el misteri de l'Encarnació per obra de l'Esperit Sant.

És sempre com si Déu volgués que cadascú s'apropés al misteri pel camí de la seva humanitat, sense saltar-se'n res, perquè el misteri de Déu, i el misteri de la vocació de cadascú, es manifesta en allò que és humà, revelant-ne la sacralitat. La nostra humanitat es revela a ella mateixa com a temple de Déu: «¿No sabeu que sou temple de Déu i que l'Esperit de Déu habita en vosaltres? Si algú destrueix el temple de Déu, Déu el destruirà a ell, perquè el temple de Déu és sagrat, i aquest temple sou vosaltres» (1Co 3,16-17).

«Elí va comprendre que era el Senyor qui cridava el noi»

Però, com es revela que Déu habita en el temple de la nostra vida humana? Cap a on ens ha de portar el fet d'apropar-nos a Déu pel camí de la nostra experiència humana elemental? Ben cert, ens ha de portar a Déu, però on ens ha de portar a dins nostre, en la consciència i l'experiència de nosaltres mateixos?

També en això és il·luminador l'episodi de la vocació de Samuel i fa palès el paper essencial del qui ha rebut la comesa d'acompanyar el camí vocacional dels altres, en particular dels joves. Elí comprèn el primer que Samuel és cridat per Déu. I com ho comprèn? Adonant-se que no és ell qui el crida. Aquesta presa de consciència no és tan sols a nivell superficial. Elí, la tercera vegada, hauria pogut perdre la paciència i

amençar el noi que si el tornava a desvetllar el castigaria o l'expulsaria del Temple. Ell, *sobretot* ell, reconeix el misteri: «Elí va comprendre que era el Senyor qui cridava el noi» (1Sa 3,8). I malgrat el fet de no haver sabut educar en la fidelitat envers Déu els seus propis fills, Eli es fa càrrec de manera exemplar de la vocació de Samuel.

D'entrada no n'abusa, no s'aprofita de la ingenuïtat del minyó. No li diu ni tan sols que és Déu qui el crida, com tants es complauen a dir als joves: «Tu tens aquesta vocació! Déu et crida a això o a allò! Estàs fet per a això o per a allò!», erigint-se en amos d'un misteri que té la seva estada entre la llibertat de Déu i la llibertat de cada persona. Aquest és un abús greu com la simonia, perquè explota la iniciativa gratuïta de Déu (i res no és més gratuït que una crida de Déu que tria, que elegeix una persona) per obtenir una glòria personal, per un interès, sigui només de gratitud, vers el qui s'erigeix en «pare o mare de vocació», com a alguns els agrada de dir.

Elí, al contrari, adreça el noi cap al misteri que l'interpel·la. I l'envia a verificar per ell mateix si realment aquella veu és de Déu o no. L'invita a endinsar-se en el misteri que s'amaga discretament en la seva vida, amb un respecte i una tendresa increïbles. Penseu-hi: l'Altíssim, en el seu propi Temple, al cor de la nit, ve i s'inclina sobre un minyó adormit per xiuxiuejar-li a cau d'orella senzillament el seu nom: «Samuel!».

També Jesús ho farà així, cridarà amb un respecte absolut a la llibertat de cadascú, proposant una verificació de la crida en absoluta llibertat: «Jesús es girà i, en veure que el seguien, els preguntà: “Què busqueu?” (...) “Rabí (...) on habites?” Els respon: “Veniu i ho veureu”.» (Jn 1,38-39)

Una verificació fonamental

Aquest aspecte de la verificació, del fer emergir la veritat d'alguna cosa, sigui un sentiment o una experiència, d'experimentar si alguna cosa és veritat, si veritablement Déu crida, és fonamental, és un camí fonamental per viure amb llibertat i veritat tota vocació. Si el qui se sent cridat necessita ser ajudat en quelcom, cal que ho sigui en el fet de ser acompanyat a verificar l'amagament delicat del misteri en la seva vida. Fins i tot quan, en casos excepcionals, com el de Saule de Tars, la irrupció de Déu no és delicada sinó trasbalsadora, fins i tot aleshores, potser sobretot aleshores, el cridat té necessitat d'algú que l'ajudi i l'acompanyi a verificar la crida. Saule necessita Ananies, la petita i temorenca comunitat de Damasc per endinsar-se en la verificació de la seva extraordinària vocació. Es podria dir que el mateix Crist en té necessitat, vol tenir necessitat d'aquest àmbit humà i quotidià del seu Cos místic, per possibilitar que les seves crides puguin ser verificades i esdevinguin camí (cf. Ac 9,3-19).

Per què, doncs, Samuel necessita ajuda? Perquè encara no ha fet l'experiència d'aquella realitat que l'interpel·la. El text ho diu explícitament: «Samuel encara no sabia reconèixer el Senyor, perquè la seva paraula encara no se li havia revelat» (1Sa 3,7). I la saviesa d'Elí consisteix precisament a introduir Samuel en la verificació per l'experiència d'una realitat misteriosa, sobrenatural, que s'amaga discretament en la seva vida. Tot just Elí intueix que Déu vol comunicar-se amb el noi, li proposa de seguida un mètode elemental de verificació d'aquest fet, que encara no és cert, precisament perquè encara no ha estat

verificat: «Elí digué a Samuel: “Vés, torna-te’n a dormir i, si algú et cridava, digues: Parla, Senyor, que el teu servent escolta”» (1Sa 3,8-9).

Fixem-nos que Elí no envia el noi de seguida a pregar, no li demana que vetlli. Al contrari, l’envia a dormir, l’envia a fer amb normalitat el que qualsevol minyó fa durant la nit. Samuel no ha de provocar res, no ha d’evocar res; ha de deixar a Déu tota la llibertat d’iniciativa. Però li ofereix un mètode de verificació, un mètode adient a la iniciativa que el Senyor voldrà prendre: «Si algú et cridava, digues: Parla, Senyor, que el teu servent escolta» (1Sa 3,9). No és una fórmula màgica, sinó una paraula que vol educar el noi per a correspondre a la iniciativa de Déu, a la iniciativa de la crida de Déu. La frase que li ensenya, que li fa aprendre de memòria, amb la qual Samuel probablement s’adormí, l’educa per a posar-se davant de Déu de la manera amb què l’home pot i ha d’estar davant del Senyor. L’educa essencialment per a oferir al Déu que parla l’escolta per a la qual l’home ha estat creat. Elí ensenya a Samuel a estar davant de Déu amb una obertura que esdevé demanda. Samuel demana a Déu que parli i ofereix a Déu la seva escolta. Com si digués: «Senyor, sóc una necessitat de tu, un desig de tu buit i obert!».

En la vocació, en cada vocació, hi ha com dos moments: la crida pura i simple, és a dir, Déu que pronuncia el nostre nom, de mil maneres, tal volta a través d’un detall insignificant, però a través del qual hom se sent cridat a ell, el cor se sent cridat a ell. I després hi ha la paraula de Déu, allò que Déu ens vol comunicar. I aquest parlar de Déu al cridat defineix sempre més i més la seva vocació, la manté, l’omple de contingut, fins i tot quan el nom que Déu pronuncia, i que de vegades canvia, sintetitza ja tota la vocació d’una persona: «Tu ets Simó, fill de Joan. Tu et diràs Cefes» (Jn 1,42).

Educar per a l’escolta

La resposta essencial a la crida de Déu, al Déu que diu el nostre nom, és una disponibilitat per a l’escolta, és a dir: un demanar-li que ens parli, que ens ho digui tot, tot el que ens vol dir, perquè és en el seu parlar-nos que es realitza la vocació, es realitza en nosaltres i a través nostre per Déu mateix. Una vocació és sempre una obra de Déu, una creació de Déu que parla a una persona. I la missió que comporta tota vocació, es realitza si el cridat es deixa crear fins al fons per la paraula de Déu, fins a l’objectiu que Déu vol assolir. Respondre «Parla, Senyor» a Déu que pronuncia el nostre nom, vol dir demanar-li expressament, lliurement, que *pronuncii*, que *expressi* la nostra vida, la nostra persona, segons el seu disseny.

Tota vida és paraula creadora de Déu en acte, però en el misteri de la vocació, des de la vocació baptismal, l’ésser formats per la paraula de Déu ha d’esdevenir una realitat conscient, un diàleg lliure, consentit, demanat i consentit, entre Déu i l’home.

Qui consent a una crida, a una vocació, demana a Déu que *pronuncii obertament* la pròpia vida, és a dir, que en faci un anunci explícit, un *pro-anunci*, si ens atenem a l’etimologia del verb «pronunciar», un anunci davant la mateixa persona, davant l’Església i el món, del que Déu vol dir, del que Déu vol expressar. Consentir a una crida significa en el fons dir com sant Pau: «Ja no sóc jo qui visc; és Crist qui viu en mi» (Ga 2,20), però amb la consciència joànica que Crist és el Verb de Déu, la Paraula que el Pare vol expressar en el món a través del buf de l’Esperit Sant.

Tot això es troba paradigmàticament present en la vocació de la Verge Maria, que comprèn de seguida que la seva vocació es realitza en l'adveniment en ella i a través d'ella de la Paraula de Déu: «Sóc la serventa del Senyor: que es compleixi en mi la teva paraula» (Lc 1,38). I Maria es deixa habitar pel Verb de Déu talment que cada paraula seva, fins i tot una simple salutació, n'esdevé anunci, així, con si ell mateix *es presentés*, vingués a trobar el qui escolta: «Maria va entrar a casa de Zacaries i saludà Elisabet. Tan bon punt Elisabet va sentir la salutació de Maria, l'infant va saltar dins les seves entranyes, i Elisabet quedà plena de l'Esperit Sant. Llavors va exclamar amb totes les forces: “Ets beneïda entre totes les dones i és beneït el fruit de les teves entranyes! Qui sóc jo perquè la mare del meu Senyor em vingui a visitar? Tan bon punt he sentit la teva salutació, l'infant ha saltat de goig dins les meves entranyes. Feliç tu que has cregut: allò que el Senyor t'ha anunciat es complirà!”» (Lc 1,40-45).

Samuel aprèn d'Elí el mètode per deixar-se recrear així per la paraula de Déu que vol formar-lo segons un disseny particular, una missió particular, que vol expressar-se a través d'ell, a través de la seva vida. Aquest mètode és essencialment l'escolta de Déu, això és, el silenci que demana a Déu que parli.

Aquest és un aspecte essencial en la concepció de la vocació, de la vida com a vocació, i un punt crucial avui més que mai. No es pot educar els joves per a la vida com a vocació sense educar-los en l'escolta de Déu, sense educar en el silenci que demana a Déu que parli. Estaré sempre agraït al sacerdot que va seguir els primers passos de la meua vocació per haver-me aconsellat de pregar com Samuel, de repetir com ell: «Parla, Senyor, que el teu servent escolta». No fou una fórmula màgica per rebre respostes immediates, sinó un gest que em va educar per a romandre amb senzillesa i amb pobresa davant la crida que sentia i que encara no era definida, tot esperant que fos Déu mateix qui em suggerís, quan i com li plagués, la forma que havia de prendre aquesta intuïció, aquesta crida. I la resposta, més que grans il·luminacions, me la va donar la mateixa vida, el curs que va prendre la meua vida, marcada pels esdeveniments, pels costats positius i negatius del meu temperament, de la meua psicologia; la resposta me la varen donar els encontres que vaig tenir, les experiències que em fou donat de viure, les necessitats de les comunitats cristianes en les quals em vaig trobar, les lectures que em van parlar, les intuïcions que em venien al cor, sovint lligades a una paraula de l'Escriptura, i que, verificades oportunament, van accelerar el meu camí, o van provocar girs inesperats.

El mètode de l'escolta, el mètode del silenci que escolta Déu, no serveix únicament per a la consolidació inicial de la vocació, sinó que afecta la formació permanent, és en primer lloc el mètode per *viure* la vocació i permetre-li de donar fruit, del principi a la fi. Si hi ha algun aspecte de maduresa que amb el pas dels anys caldria aprofundir en la vivència de qualsevol vocació, penso que és precisament el fet d'escoltar sempre més Déu i menys un mateix. Com més obligat em veig a parlar i a expressar-me per seguir la missió relacionada amb la vocació que Déu em dona, més vital em sembla el silenci, més imprescindible em sembla l'actitud mendicant del petit Samuel: «Parla, Senyor! Parla tu, i fes que jo calli, perquè tinc necessitat d'escoltar-te a tu i d'expressar només la teua Paraula, el teu Verb, el teu Fill Jesucrist!»

La grandesa del profeta Samuel es desprèn tota del servei de la presència de Déu que li parla, i de la preferència absoluta que Samuel atorga a aquest misteri en la seva vida:

«Samuel es va fer gran. El Senyor era amb ell i feia que es complís tot el que li anunciava. Tot Israel, des de Dan fins a Beerxeba, reconeixia que Samuel era un autèntic profeta del Senyor. El Senyor continuava manifestant-se a Siló. Allà es revelava a Samuel per mitjà de la seva paraula.» (1Sa 3,19-21).

La set enganyada

Ara ens podem preguntar, com s'ho pregunten tots els qui avui s'ocupen de les vocacions, però també senzillament de l'educació familiar i de la formació escolar dels joves: avui, es pot respondre a la crida de Déu? Si cal l'escolta, si cal el silenci, si cal una llibertat que escolta i consent, i viu, es nodreix i s'expressa escoltant Déu, té sentit avui parlar de vocació, de vocacions, de vida com a vocació?

Us confesso que no em faig aquestes preguntes davant els joves que viuen en el món, sinó sobretot davant els que trobo en els monestirs, que diuen o pensen haver fet ja l'opció, haver donat ja resposta a la crida, haver-ho deixat ja tot per seguir Jesús. Ja són novicis, professors temporals, o àdhuc solemnes, a voltes han estat ordenats ja de sacerdots. En alguns llocs, com a l'Àfrica, són desenes, en altres, com a l'Àsia, són centenars. Sovint es troben ja ocupats en estudis filosòfics i teològics, després d'un noviciat ràpid. I és com si encara ningú no els hagués ensenyat a dir: «Parla, Senyor, que el teu servent escolta!». Estan plens de desig, del desig de correspondre a la crida que senten en el cor, i demanen amb humilitat i urgència ser acompanyats en aquest camí. Sempre m'impresiona escoltar per part dels més joves dels nostres monestirs, en tots els continents, la demanda, el crit reclamant ajuda, formació, acompanyament, perquè volen respondre, volen seguir Crist amb tot el cor. Però és com si ningú no els ensenyés a escoltar Déu, a fer silenci, a pidolar la seva Paraula, aquella que digui la seva vida, que expressi el disseny de Déu sobre la seva vida. Com podran viure la vocació? Quina vocació viuran? Quina missió encarnaran?

I, massa sovint, la resposta a aquestes preguntes la tenim quasi sempre davant els ulls: joves envellits, cansats, tristos, decebuts, estèrils, incapaços d'anunci, incapaços d'encomanar als altres l'amor de Crist. Han substituït la set d'aigua de la font de la crida de Déu pel somni de fites preestablertes, com la Professiò solemne, però sobretot l'Ordenació presbiteral, unes fites que, un cop assolides, se'ls tornen un miratge decebedor, decebedor perquè s'han anhelat com s'anhela una meta, un objectiu en la vida, i no com un començament, o més aviat com un nou començament per permetre que Déu mateix s'expressi a través de la nostra vida. I aleshores es comencen a desitjar les coses efímeres, o omplir els buits amb valors mundans: béns materials, llocs de poder, relacions afectives alternatives a la pertinença a Crist i a la comunitat, i tot això sintetitzat en l'ordinador, en la sacratíssima llibertat de poder usar i abusar d'Internet, amb tot el que comporta. Com inserir l'escolta de Déu, la trobada amb un Déu que ens parla, en la vida i en el cor d'aquest home del segle XXI, en aquest home que ja no és únicament postmodern sinó postcontemporani, perquè no és present al present en el qual viu, sinó que viu en un més enllà virtual?

Segons el meu humil parer, la influència més determinant de la cultura informàtica no és la imatge, el que veiem o percebem a través d'ella, sinó la concepció del temps. El temps ja no dura, no ha de durar. De seguida, ara mateix: és l'ideal de la relació amb la realitat de la cultura informàtica. Però això vol dir que ja no hi ha espera de res, que l'espera no

és positiva, no és ja una experiència humana positiva. Però, sense espera, no hi ha experiència del temps com a àmbit en el qual ens pugui sobrevenir una novetat. Sense espera, el temps ja no pot albergar el silenci que espera una paraula nova, això és, la paraula d'un Altre. La música s'ha tornat eixordadora, com els discursos dels polítics que tenen èxit, això és, un soroll que destrueix l'escolta. El soroll no deixa espai a l'escolta perquè no deixa espai a la llibertat. El soroll s'imposa, no invita com la paraula, com la crida, com la música que t'interpel·la i et posa en atenció i en tensió vers la bellesa.

L'evangelització de l'home contemporani, i la vocació és al capdavant una evangelització, un deixar-se tocar i un deixar-se atreure personalment per l'Evangeli, l'evangelització de l'home contemporani se les ha d'haver amb aquest atordiment, i ha de trobar la manera de penetrar-lo. Enmig d'aquest terrabastall, es pot escoltar encara el qui s'acosta a nosaltres per dir en veu baixa el nostre nom? Pot passar encara que Crist truqui a la porta del qui vol convidar a compartir amb ell el sopar i la vida? És com si avui Crist es trobés ell tancat dins la cambra, i truqués des de dins per interpel·lar el cridat que va per fora enmig del tràfec de la ciutat. Com es farà sentir?

Una sordesa innocent

Tal volta hem de començar a adonar-nos que aquest problema, per bé que avui s'hagi accentuat, no és del tot nou. També el Déu d'Israel, els patriarques, Moisès, els profetes, se les van haver amb un poble dur d'orella a escoltar la veu del Senyor. I també Jesús va perdre la paciència enfront de la sordesa de cor, no únicament de la multitud, dels escribes i dels fariseus, sinó també dels seus mateixos deixebles. «Encara no ho enteneu ni ho compreneu? ¿És que el vostre cor està endurit? ¿Teniu ulls, però no hi veieu, orelles, però no hi sentiu?» (Mc 8,17-18)

Sí, estem fets per escoltar la paraula de Déu, tot home ha estat fet per a això, té orelles per a això, tal com té ulls per veure les obres del Senyor. I doncs, per què no mirem, per què no escoltem? Potser la resposta és ben senzilla: perquè no podem, perquè no en som capaços, perquè som sords de debò, cecs de debò. La sordesa a la paraula de Déu no és una opció, sobretot en els joves, sobretot en l'home contemporani. Ho és en nosaltres, ho és en els deixebles de Jesús, en els apòstols, i per això Crist té tota la raó d'enrabiarse amb ells, amb nosaltres. Però en els joves, en la humanitat contemporània, no es tracta d'una sordesa responsable. Avui com mai el clima cultural és una condició soferta, no lliure, precisament perquè els mitjans de penetració d'aquest clima cultural, amb el seu soroll, són subtils i enganyosos, i provoquen una patologia de sordesa de cor que es podria anomenar autoimmune.

Quina posició assumeix Crist enfront de tot això, enfront d'aquesta condició de la multitud? No és tal volta la compassió? «Sento una gran compassió per aquesta gent, perquè ja fa tres dies que no es mouen d'aquí amb mi i no tenen res per a menjar. I no vull que se'n vagin dejuns, no fos cas que defallissin pel camí» (Mt 15,32).

Si Jesús va sentir compassió per la manca de pa, no la sentirà encara més intensa per la manca del que és més necessari que el pa, això és, «de tota paraula que surt de la boca de Déu»? (cf. Dt 8,3; Mt 4,4)

No és mai fecund per al Regne de Déu afrontar els problemes del món i de l'Església a partir només d'una anàlisi fenomenològica i sociològica de la situació. Per tot això no hauria calgut que el Fill de Déu vingés al món. I tanmateix ha vingut, i ha portat la novetat de la seva mirada, una mirada eterna que penetra el temps, la història, els cors com mai res ni ningú no ha pogut penetrar-los.

Amb quina compassió Crist miraria avui la multitud, els joves, dejuns de la Paraula que surt de la boca de Déu, dejuns d'ell, de la seva presència, del seu Evangeli! Si el preocupava que la multitud no se n'anés dejuna de pa, «no fos cas que defallissin pel camí» (Mt 15,32), no es compadiria potser del camí de l'home d'avui que viu la seva vida dejú de la paraula de Déu, de la presència de Déu, i no tan sols des de fa tres dies, sinó des de sempre? En cada època de la història Déu sempre ha enviat profetes i sants capaços d'encarnar la mirada de Crist sobre la multitud malmenada i sense pastor. També la nostra època és riquíssima d'aquestes mirades de compassió, transparents a la mirada de Crist sobre el món. Bastaria pensar només en els Papes.

Hem de tornar a l'*Efatà* de Crist

Però si Crist sent de debò compassió de la sordesa i de la ceguesa del món humà d'avui, és que potser no vol o no pot cridar el seu «*Efatà*» sobre aquest món, sobre aquests joves?

Benet XVI comentava l'evangeli de la guarició del sordmut, Marc 7,31-37, dient que la paraula «*efatà*» «en el seu sentit profund sintetitza tot el missatge i tota l'obra de Crist». I afegia: «Tots sabem que el tancament de l'home, el seu aïllament, no depèn només dels sentits. És un tancament interior, que afecta el nucli més profund de la persona, allò que la Bíblia anomena el “cor”. És el cor el que Jesús va venir a “obrir”, a alliberar, per fer-nos capaços de viure plenament la relació amb Déu i amb els altres. Per això deia — continua el papa Benet— que aquest breu mot, “*efatà* – obre't”, sintetitza tota la missió de Crist. Crist es va fer home perquè l'home, sord i mut en el seu interior a causa del pecat, fos capaç d'escoltar la veu de Déu, la veu de l'Amor que parla al seu cor, i així aprengué al seu torn a parlar el llenguatge de l'amor, a comunicar-se amb Déu i amb els altres.» (*Angelus*, 9 setembre 2012)

Llavors, on és el problema? Si Crist esguarda el món d'avui amb compassió per la Paraula de vida eterna que no rep, i si només ell pot i vol obrir amb el seu «*Efatà*» el cor de cada home; si això és l'essencial de la seva missió i, doncs, de la missió de l'Església, ens adonem que el veritable problema, el veritable tancament es dona en nosaltres, en qui, per una raó o altra, sens dubte per gràcia no merescuda, coneix la paraula de Déu, coneix la mirada de Crist, i ha estat ja obert per un «*Efatà*» baptismal adreçat personalment a ell. El problema no és el món, no són els joves, no és Internet, o qualsevol altra cosa: el problema és la nostra fe, la nostra manca de fe que impedeix a la nostra vida d'encarnar i transmetre al món aquesta paraula que Jesús expressa en un sospir, en una expiració profunda des del cor de la Trinitat.

En l'episodi de la guarició del sordmut, de l'home tancat a tota relació, tancat a l'escolta i a la paraula, tancat a la comunió amb Déu i amb els altres, és com si el gest de guarició de Jesús convoqués tota la Trinitat: «Jesús se l'endugué tot sol, lluny de la gent, li ficà els dits a les orelles, va escopir i li tocà la llengua amb la saliva. Després va alçar els ulls al

cel, sospirà i li digué: “*Efatà!*”, que vol dir: “Obre’t!”» (Mc 7,33-34). Tot apunta a la presència encarnada del Verb, a la seva confiança orant en el Pare dels Cels, i al buf de l’Esperit Sant. És com si l’amor trinitari es concentrés en l’*Efatà* de Crist que restitueix a l’home la seva naturalesa i la seva vocació d’imatge de Déu, en l’escolta i en la paraula que permeten la relació d’amor recíproc.

La fe ens permet d’adherir-nos a Crist, d’identificar-nos amb ell, precisament en la seva missió de Mitjancer entre la Trinitat i l’home volgut i creat per a reflectir-ne la Comunió, vivint en la comunitat cristiana, en l’Església, com a membre viu i harmoniós del Cos de Crist.

La gran urgència de l’Església, la gran urgència dels cristians, és adherir-nos a aquest Crist tes, com damunt la Creu, entre l’amor del Pare i la misèria de l’home. Abans de preguntar-nos quines tècniques o quines tàctiques ens cal adoptar per desvetllar i educar els joves per a la vocació cristiana, baptismal, en totes les seves diverses formes, la fe i la caritat ens urgeixen a identificar-nos realment, no formalment, amb el Crist d’aquest evangeli, que és el Crist de tot l’Evangeli.

Podem preguntar-nos: enfront de l’home d’avui, dels joves d’avui, del món contemporani, ens adherim a Crist que toca l’home en la seva capacitat bloquejada de relació, això és: li fem companyia? Estem a prop d’ell, fins a tocar-lo, fins a sentir «la pudor d’ovella», segons la famosa expressió del papa Francesc?

Però també: enfront de l’home tancat en ell mateix, alcem la mirada del cor, de la pregària, de la fe en el Pare bo i misericordiós, com uns captaires que tenen la confiança dels fills, la confiança que ell ens escolta sempre, ens atén sempre, encara que li demanem la resurrecció d’un mort (cf. Jn 11,41-44)?

I d’aquesta pregària, d’aquesta confiança en el Pare, esperem aquell «buf», aquell gemec de l’Esperit que unit a la paraula de Jesús té el poder diví d’obrir el cor, la ment, la vida de tot home a l’amistat amb Déu i amb tothom?

Em sembla que si evitem de fer-nos aquestes preguntes, correm el risc de plantejar-nos sempre el problema de la missió de l’Església i de la pastoral de les vocacions amb mentalitat mundana, que no té res a veure amb l’esdeveniment del Crist. Certament, tot pot servir, tot pot convertir-se en un instrument útil i eficaç, però si manca el cor trinitari i cristocèntric en la manera com afrontem la condició humana, la nostra i la dels altres, tots els instruments no serviran per a res, ja que el nucli de la qüestió no és tan sols fer-ho més bé, o esmenar el que no va bé, sinó ressuscitar una vida, revifar un carisma, una gràcia divina. I això només ho pot fer Déu, i la fe que ens fa els seus instruments.

Estimadíssims, confiem unànimes en la pregària els nostres cors al do sense mesura de l’Esperit Sant perquè, més enllà de les nostres fragilitats i en les proves que passem no ens manqui l’esperança de poder viure sempre la nostra vocació amb fe i en la caritat!

En comunió profunda en el Cenacle de la Pentecosta, vostre

Fr. Mauro-Giuseppe, Abat General OCist